

מספר הבקשות לחנינה זינק בשנת 2024, ויש לזה סיבה

תושבים מכל רחבי הארץ מבקשים חנינה על מעשי עבר, ובשנה החולפת מספרם זינק בכ-25% • מדוע זה קורה דווקא עכשיו • באילו סוגי עבירות מדובר • מי מתקבל ומי נדחה • איך בכלל מגישים בקשה לחנינה – ולמה זה עשוי להיות מהותי לעתיד שלכם?

י' הוא תושב כפר עזה, ונמנה עם נפגעי מתקפת הטרור ב-7 באוקטובר 2023. והנה עוד פרט קריטי לגביו: בעבר שימש כמנכ"ל של חברה גדולה, אולם ריצה עונש מאסר קצר עקב עבירות מרמה, מה שמכונה 'צווארון לבן'. ההרשעה לא הפסיקה לדרוף אותו, חרף העובדה שמדובר היה בהרשעה בודדה, דבר שפגע אנושות בעבודתו אשר הצריכה עבר נקי, משום שלחברתו היו ממשקים עם גורמי בטחון וממשלה. עם פרוץ מלחמת 'חרבות ברזל' הוא הח' ליט להגיש בקשה חנינה. הנסיבות האישיות המורכבות, גילו המבוגר והנוק שההרשעה הסבה לו, הובילו את נשיא המדינה, יצחק (בו'י) הרצוג, לחון אותו ולהורות על מחיקת ההרשעה.

רוצים להתגייס שוב

אבל י' ממש לא לבד, ובעצם מהווה רק דו"גמא למה שמתחולל בשנה האחרונה. מנתוני מחלקת חנינות במשרד המשפטים עולה כי מספר בקשות החנינה שהוגשו למחלקה בשנת 2024 גדל בכ-25% ביחס לשנה הקודמת. כלומר בשנת 2023 נרשמו 1,324 בקשות, ואילו בשנת 2024 מספר זה זינק ל-1,630 בקשות. הסיבה? חלק גדול מהן ניתן לקשור, כמו במקרה של י', לאירועי מלחמת 'חרבות ברזל' והשפעתם על מבקשי החנינה. מרביתן של הבקשות הן בנושא מחיקת רישום פלילי והקלה בעונשי קנסות (ר' מסגרת).

למערכת 'ידיעות תקשורת' נודע כי הת' קבלו גם פניות רבות של תושבים עם עבר פלילי המבקשים להתגייס למילואים ולשרת בכוחות הביטחון, וכן למטרת קבלת רישיונות נשק פרטיים. כך הוא המקרה של ר' מראשון לציון, שאחיו נפל במהלך מלחמת 'חרבות ברזל', בעת שהשתתף בסיכול חדירת מחבלים מעזה לישראל ב-7 באוקטובר.

לפני כעשור, ר' ביצע עבירה הנחשבת למי' נורית – אולם מופיע לו רישום פלילי. הוא כתב מכתב לנשיא בבקשה לחון אותו. לאחר בדיקת הנסיבות, הוחלט לאפשר לו לקצר את תקופת הרישום הפלילי. לפני מספר חודשים ר' אף הביע רצון להתגייס לשירות מילואים כדי להמשיך את מורשת אחיו, וזהו המה' לך שהוביל בסופו של דבר למחיקת הרישום הפלילי ובמקביל איפשר לו את גיוסו מחדש לצבא. בימים אלו ר' משרת במילואים ביחידה הנמצאת בעוטף עזה ומסייעת בלוגיסטיקה של הבאת החטופים-השבים ארצה.

התוקף שלא הצליח

אבל אל תטעו – לא תמיד זה כל כך פשוט, כפי שמספרת עו"ד סיוון כהן, מומחית למשפט פלילי מפתח תקוה, שייצגה את י' בבקשה הח'

ראויה להערכה. במקרה שלו, ביקשנו מנשיא המדינה להשתמש בסמכותו להמתיק את העו' נש שנגזר עליו. "התבקשנו על ידי מחלקת חנינות להעביר דו"חות סוציאליים ומסמכים המגבים את טע' נותנינו, ולשמחתנו הרבה בקשתנו התקבלה. היום הוא אסיר משוחרר אשר שיקם את חייו להפליא, התחתן והקים משפחה. אני שמחה שהייתה לי זכות להיות חלק מהדרך השיקור' מית שלו".

כיצד מגישים בקשת חנינה

כל מי שמעוניין בחנינה שולח מכתב (בפקס, דוא"ל או דואר ישראל) לנשיא המדינה. כש' בקשת החנינה מוגשת, היא מועברת למחלקת חנינות במשרד המשפטים, שם מגבשים המ' לצה, מעבירים אותה לשר המשפטים, ומשם זה חוזר לייעוץ המשפטי בבית הנשיא – עד להחלטת הנשיא.

אין כל חובה להגשת בקשת חנינה באמ' צעות עורכי דין, וניתן לעשות זאת באופן עצמאי. ניתן להגיש את הבקשה באמצעות דואר אלקטרוני: Haninot@president.gov.il, פקס: 02-5887225 או דואר רגיל לכתובת: רחוב הנשיא 3, ירושלים, מיקוד 9218801.

מסמכים שיש לצרף לבקשה כוללים: צילום של תעודת זהות; פירוט של דרכי ההתקשרות עם המבקש או המבקשת; מסמכים תור' מכים לטענות המבקשים – למשל מסמכים המעידים על מצב כלכלי או בריאותי קשה; אסמכתאות המעידות על אי קבלה למשרות לנוכח הרישום הפלילי; ובמקרה של אנשי ונשות מילואים – חשוב לצרף "אישור 3010" המעיד על אישור ביצוע ימי מילואים.

סוגי בקשות החנינה בשנת 2024, ונסך הכל: 1,630*	
62%	בקשות למחיקת רישום פלילי
21%	בקשות להקלה בעונשי מאסר בפועל (הן מאסר מאחורי סורג וברזל והן מאסר בעבודות שירות)
11%	בקשות להקלה בעונשי פסילה
6%	בקשות להקלה בעונשי קנסות (תעבורה, מנהלי ופלילי)
* מאותן 1,630 בקשות, על שליש הומלץ בידי משרד המשפטים להעניק חנינה לפונים	

נינה שצ'לחה. בשיחה ל"ידיעות תקשורת" היא אומרת כי "מאז תחילת המלחמה, רואים שמס' פר הבקשות לחנינה בהחלט עלו – ואנשים עם עבר פלילי בהחלט מנצלים את התקופה. ניתן לייחס גידול זה להשפעות המלחמה השונות – שירות מילואים ממושך של רבים, מצב כלכלי לי מאתגר, מצוקותיהם של משפחות המפונים מיישובי הצפון והדרום וכן של משפחות הפצור' עים, הנרצחים והחטופים".

כלומר כל מי שקשור בצורה ישירה או עקי' פה למלחמה ויש לו עבר פלילי יכול להגיש חנינה? "עם פרוץ המלחמה יצא מתווה 'חרבות ברזל', המאפשר הגשת חנינה לנשיא – אבל זה בייחוד עבור לוחמים. כך לדוגמה, לקוח המשרד – תושב תל אביב בן 35, הורשע בע' בירה של תקיפה חמורה, וביקש חנינה. מדובר במי שלוחם בנח"ל ומשרת מילואים למע' לה מ-300 ימים. לצערנו, לא חלפה תקופת המאסר המותנה, ובקשתנו לא נענתה בחיוב. יחד עם זאת, נשלח מכתב מאת מחלקת חני' נות ממשרד המשפטים, שמפרט את ההערכה הרבה שהם רואים בתרומה של מרשי למדינה ושירות המילואים הפעיל שלו והנחו אותנו להגיש את הבקשה בשנית בעוד כשנה".

ישנם מקרים שבהם גם רוצחים זוכים לחנינה מהנשיא?

"בהחלט. ייצגתי אסיר מיושב מוכר בצפון הארץ, בשנות ה-30 לחייו, אשר ריצה עונש בגין עבירת המתה. מדובר באסיר שריצה מאסר ממושך, אבל עבר כברת דרך שיקומית

עו"ד כהן: "מאז תחילת המלחמה, רואים שמספר הבקשות לחנינה בהחלט עלו – ואנשים עם עבר פלילי בהחלט מנצלים את התקופה"

עו"ד כהן | צילום: פרטי